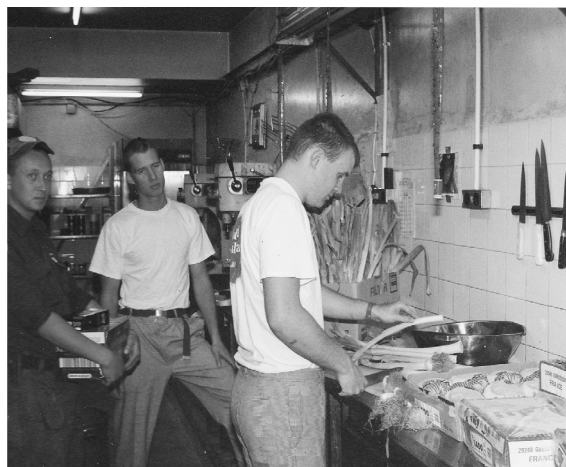

ALDRIG HUNGRIGA. Mats Carlsson och hans kockar såg till att vi aldrig behövde gå hungriga. Ostkaka och hjortfile till ÖB? Inga problem! Nedan: dags för julbord med ett imponerande antal rätter.

- Det var ett mycket bättre system än tidigare och fortsatte användas och var kvar även på 112:an. Systemet Berra införde gjorde det enklare och säkrare att hålla transporterna aktuella, säger Michael Lönn.

KOMPANIETS SJUKSTUGA FUNGERADE på förmiddagarna som en liten vårdcentral. Inte sällan väntade en kö av bybor utanför gaten med hopp om att få behandling för någon åkomma, skada eller sjukdom.

Under halvåret i Jwayya hann våra "medics" behandla närmare 1 500 bybor. Extra uppskattade var de dagar sjukvårdarna fick förstärkning av läkare från Naqoura, vilket till och med kunde annonseras ut i någon av byns minareter.

- Vi fick in en del egenbehandlade patienter. Kaffesump kring sår och tandkräm på brännskador. Fanns ju ingen sjukvård att tillgå. Kaffesump är väl näst intill sterilt och minten i tandkräm har en avkylande effekt. Kan i alla fall inte komma på något fall där den enklare egenvården förvärrade skadan, berättar Staffan Björklund.

Till sin hjälp i sjukstugan hade sjukvårdarna Mustafa, som hjälpte till att översätta till och från arabiska.

- Mustafa var till stor hjälp men i trängt läge hade vi nog klarat oss utan honom, då alla pratar det universella språket "Bad English".

Staffan återvände senare samma år till Jwayya för att göra ytterligare en bataljon, 110 L. Han minns ett särskilt tillfälle när kompaniet hade nytta av Mustafas stora kontaktnät i och omkring byn:

- När några tjuvar stal strålkastarna, som belyste gaten och FN:s och svenska flaggan, räckte det med att Mustafa skickade ut en "rekommendation" i byn. Inom några timmar lämnades dom tillbaks i vakten av några som "hittat" dom.

Det ryktades också om att vakterna brukade ha en ask Läkerol i kuren ifall det dök upp barn vid gaten när sjukstugan hade stängt. Genom att prata snällt med barnet och ge en tablett kunde de flesta åkommor botas.

En historia, som hade kunnat sluta illa, drabbade hundofficer Kenneth Dådring (Nilsson) som fick transporteras till sjukhuset i Naqoura med helikopter – en så kallad "medevac" eller medical evacuation.

- Mitt under brinnande Gulfkrig blev jag medivackad från Jwayya till Naqoura. Dubbelsidig lunginflammation med 40 graders feber i tre dygn och täta rusningar till shelter med skyddsmask på, blev efter ett tag för mycket. Räddningen: svenska syrrorna i Jwayya, sjukhuskompaniet i Naqoura och ItalAir, konstaterar Kenneth tacksamt.

Tacksam är även Ulf Persson, väghyvelförare på maskinplutonen, som blev dålig under julhelgen.

CENTRUM. Vid krönet på den långa trappan fanns ett litet torg med bland annat bastu, telefonkiosk och "jallatoa". Här ställde också hemmavarande delar av kompaniet upp varje morgon.

- På juldagen satt vi några och spela kort på mässen och drack glögg. Plötsligt fick jag jätteont i bröstet och det blev tungt och andas. Pluton-sjukvårdaren Peter Olsson satt bredvid mig och han undra hur jag mådde. Han frågade om jag hade ont mellan skulderbladen eller om det kändes nåt i vänstra armen. Jag kände inget sånt utan bara ont mitt i bröstet.

- Jag sa att jag trodde det var en gallsten för det hade jag på sommaren innan vi åkte till Libanon. Smärtorna påminde om det. Året efter var jag på sjukhuset i ett annat ärende och då gjorde dom ultraljud på hjärtat och då såg dom att det var en hjärtinfarkt jag hade haft. Det var en så kallat tyst infarkt, så det var därför vi trodde det var gallsten. Jag låg i fyra dagar, sen var jag på benen och ute i AO:t och gjorde mitt jobb. Det hade kunnat sluta illa, konstaterar Ulf:

- När jag låg i barren kom sjukvårdarna och titta till mig flera gånger om dagen. Dom gjorde även mackor och med mat för jag orkade inte gå till matsalen. Dom var mycket omtänksamma. Det kändes mycket tryggt.

TILL DE DAGLIGA RUTINERNA för trossen hörde att köra nerför backen till det lokala "vattenhålet" och hämta 25-40 kubikmeter vatten. Vatten såldes även på flaska eftersom alla som rörde sig utanför grindarna var tvungna att ha med sig extra vatten.

Trosstroppen hanterade också visst tvättbyte, även om många löste det på annat sätt, exempelvis genom den familj som bodde längst ner i HQ-huset och som snabbt fixade tvätten för ett par dollar.

Vid ett tillfälle i april fick trossen rycka ut och hjälpa den ghanesiska bataljonen, som fått problem med sitt dricksvatten. Insatsen resulterade i ett "letter of appreciation" från den ghanesiske majoren Attibu till vakt-plutonchef Lettius:

"Jag skriver till dig för att uttrycka min personliga och mitt kompanis uppskattning till dig och din skickliga personal för den hjälp ni gav oss genom att leverera vatten till våra positioner den 7 april 1991.

Jag hoppas att den Allsmäktige kommer att leda oss att fortsätta arbeta som en stor familj i fredens namn. Vänligen framför vår tacksamhet till Sgt Pholman [Pohlman], Pte Norell, Pte Olsson och Pte Weotin [Westin]".

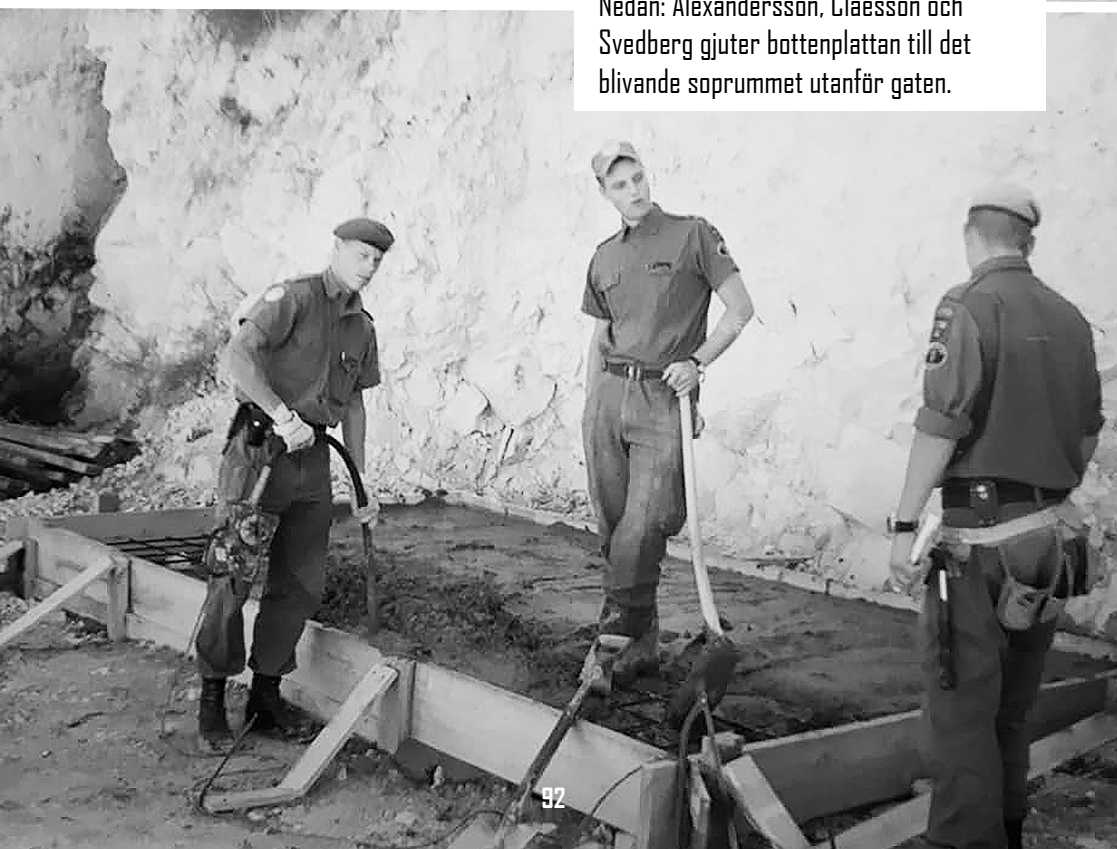
Kockarnas insatser fick över lag gott betyg - inte minst när ÖB Bengt Gustavsson kom på besök i december.

- Jag gick upp 13 kilo under mina 7,5 månader i Libanon och det var kockarnas "fel", suckar Lill-QM:

- De gjorde fantastiska insatser vid exempelvis jul och nyår. De fixade även en fin tårta när vi hade kvartermästarna från de andra kompanierna på besök för ett QM-möte. Vi brukade ses någon gång ibland i Naqoura,

STAMHAK. Finska workshopen var ofta räddningen för våra APC-besättningar. Nedan: Alexandersson, Claesson och Svedberg gjuter bottenplattan till det blivande soprummet utanför gaten.

men den här gången lade vi mötet uppe hos oss så att de andra också skulle få en chans att komma ut i AO:t för det hände inte så ofta.

- Matlagningen är utmärkt, noterade bataljonsledningen i sin månadsrapport för december. I samma rapport konstaterades även att "underhållstjänsten sköts på ett professionellt sätt" efter överlämningen från 104:an och inskolningen i rutinerna.

De som hade arbete eller uppdrag på andra platser i AO:t, löste ofta matfrågan på egen hand.

- Vi fick bra mat i vår matsal i Jwayya, men annars åt vi rätt dåligt. Ute blev det mest pizzor och någon enstaka hamburgare, och de var på sin höjd knappt acceptabla – generellt betyg två på en tiogradig skala, säger Martin Bredberg:

- I Saqi gick vi oftast till en pizzeria som låg precis utanför vår maskinplutons baracker, som de använde när de jobbade på Falkhöjden. I början hade jag inga problem med den pizzerian, men senare noterade jag att jag alltid fick min pizza sist, när Karlsson och Wågnert nästan var färdigättna. Antagligen kunde de bara grädda två åt gången i ugnen, men det var ju konstigt att de alltid tog min sist. Efter två månader, när vi åt där 2-3 gånger i veckan, hade jag hunnit bli lite irriterad och sa till servitören "jag vill ha min pizza först, annars kommer vi aldrig mer hit". Han nickade, och såklart fick jag min mat sist igen. Efter det gick vi inte dit igen utan hittade en annan pizzeria i Saqi eller tog en burgare nere på badet. Möjligen var faktiskt pizzan aningen sämre på den andra pizzerian, men jag hade ju bestämt mig.

- Det enda vi svenskar var missnöjda med däruppe var att norrmännen inte åt någon lunch utan tog med sig speciella paket. Det var inte vi vana med så vi fick inte tillräckligt med mat, konstaterar Fredrik Nord.

KÖKET LÅG PÅ BAKSIDAN av HQ-huset, under officersmässen, där arbetsmiljön lämnade en del att önska, i alla fall jämfört med hemma i Sverige. Trots det fick köket godkänt vid UNIFIL:s inspektion i december.

- När vi kom ner var det väldigt väldigt varmt med ugnar och spisar som strålade ut värme och det var hemskt mycket flugor. Vi hade flugtejp som hängde från taket som vi fick byta hela tiden, konstaterar Rickard Sillrén:

- Värmen och flugorna ingick så att säga i vardagen.

En annan utmaning var att köket ofta hade nattliga gäster i form av möss och råttor.

- Vi städade torrförrådet eftersom vi hade mycket möss och vi såg då att en låda med russin var söndergnagd. Vi skulle slänga den, men då kom den äldsta av "yxorna" i köket och undrade varför vi skulle slänga alla

MOVING TARGETS. Skjutövningarna i Finnbatt fick ibland avbrytas för att "kebaber" skulle passera skjutvallen. Det gällde även att ha uppsikt bakåt eftersom det kunde dyka upp barn som ville plocka tomhylsor. Efteråt stannade vi gärna på Finnjallan för att handla eller äta "AD:ts basta hambyrgare".

russin och ville ta hem den, berättar Martin Siggelin och beskriver hur det kändes att komma ner i köket medan det fortfarande var mörkt.

- Jag och Damström laddade alltid upp med knivar och stekgafflar för att vara beredda när vi tände lamporna i köket klockan 5 inför frukosten. Det rasslade till från disken och råttorna, som festat hela natten på våra matrester, sprang snabbt upp på väggarna och utefter elkablarna med mig och Damström efter. Givetvis lyckades vi aldrig, men en gång så kom vi in i disken och i en stor gryta med kalops låg en råtta med huvudet precis över ytan, det var enda fångsten.

Bland de som mestadels höll till på campen fanns reptroppen, som såg till att alla fordon fungerade, vilket kunde vara nog så utmanande.

- Alla var ju mest hemma på campen och, som jag kommer ihåg det, bara jag som reservdelsansvarig, som åkte iväg på inköpsturer till de olika lagren. GM och Jeep-delar hos NorMaintCoy i Tibnin, de franska delarna hos "Frenchlog" i Naquora och några gånger till Haifa i Israel för att skaffa svårfunna delar till Caterpillarmaskinerna, minns ställföreträdande troppchef Ricard Israelsson.

- Det var väldigt svårt att kommunicera med fransmännen som vägrade att förstå ett endaste ord engelska. Men efter ett tag kom jag på att de blev betydligt mer hjälpsamma när jag lärde mig delarna på franska. Kommer fortfarande ihåg att "rétroviseur" betyder backspegel, "écrou" - mutter och "vis" betyder skruv. Renaultt quatre mille-lastbilarna (Renault 4000) käkade backspeglar på de smala vägarna!

- Resorna ner till Naquora var något man såg fram emot, det var svårt att hinna fram och tillbaks på samma dag så det blev oftast övernattnings i någon barack på sjukhusområdet och så var det fester på "Truckers Inn" och det andra mässarna. Passade också på att äta något på jallan och som förrätt var det första gången man åt hummus, och fortfarande när jag gör den själv och äter så tänker jag på den gången. Smakminnet är starkt.

- När vi kom ner i november 1990 var fordons-statusen på kompaniet väldigt dålig. Det var många maskiner som inte gick att använda eller inte fungerade alls. Både bilar och lastbilar var bristfälligt lagade, några maskiner hade stått still över flera bataljoner, konstaterar Ricard.

- Arbetet i Workshopen var ju som en vanlig verkstad förutom att fordonen var lite annorlunda, mycket tunga maskiner. Vi hade också ansvaret för att serva generatorerna, vi körde en generator i en vecka och sedan växlade vi över till generator två medan servicen påbörjades på ettan och så fortsatte det i ett halvår. Vi hade också en egen dusch i verkstan, jag har för mig att det var lite avundsjuka på den. Men att ligga under en grävmaskin och skruva är ju inget renligt jobb.

VÅR DAGLIGA MOTION. Hur många trappsteg var det nu igen?

- Jag var själv 22 år och såg FN-vistelsen mer som ett slappt äventyr/semester än som en insats för världsfreden. Reptroppschefen, löjtnant Andersson, hade gjort en bataljon tidigare och visste vad det handlade om. Han hade mycket högre ambitioner kring vår vistelse där nere än jag och vi krockade en del i början. Men efter det så tänkte jag om, och insåg att om man ändå är här så är det lika bra att göra det bästa av det. Kom igenom en helinventering av vårt ganska omfattande reservdelslager och storstädning och uppmärkning av lagerplatser och hyllplan för alla utrymmen. Och en uppgradering av vårt manuella kortsystem som höll reda på saldon, förbrukning och lagerplatser. Efter det var det sällan några akuta brister, rätt delar fanns på hyllorna. Det blev sedan en remarkabel förbättring av maskinparken. Men det var så klart ett teamwork, vi hade sex duktiga mekaniker och en erfaren ledare för troppen och när vi åkte hem var det ingen maskin som stod still.

VID MINKLARERING, röjning av minor och ammunition följde det alltid med ett "rescue team" bestående av sjukvårdspersonal och en ambulans. Det riskfyllda arbetet ute i terrängen utfördes både med minsökare och med hjälp av kompaniets hundar Nero och Pluto. Minhundarna var i första hand tänkta för akuta räddningsinsatser, så kallade Mine rescue team, där det handlade om att snabbt hitta en säker väg ut i terrängen för att hämta och rädda en skadad soldat.

Ett annat – om än inte lika säkert – sätt att hitta en ominerad stig ut i terrängen var att spana in var herdarna gick med sina getter. Herdarna brukade ha bra koll på var det fanns minor – även om det ibland hände att några getter fick sätta livet till. Det fanns också fler faror än minor att se upp för i terrängen.

- Ibland när vi lyfte på stenar kunde det vara spindlar, skorpioner eller till och med ormar, berättar "Frippe" Thörnqvist.

När klarerarna stötte på misstänkta föremål markerade de fyndplatsen med små koner. Vid ett tillfälle höll konerna på att ta slut så det beställdes nya från Sverige. Gissa om kvartermästarna blev förvånade, när det visade sig att förrådet i Sverige hade läst fel på beställningen och skickat ett lass stora vägarbetskoner.

- De måste fyllt en halv container, skrattar Lill-QM.

En högtidsdag för ingenjörerna inträffade den 28 februari, när en av grupperna fick möjlighet att spränga en minröjningsorm 10. Den består av ett antal "slangar", fyllda med sprängdeg, som kopplas ihop och skjuts iväg med en raket. Normalt sett får den bara användas vid internationell tjänst eller i samband med uppvisningar.